

«Градъ приятенъ и нищо повече: слѣдъ нѣколко часа азъ изгледахъ всичко — и тръгнахъ на напредъ. Туземци-тѣ са заинтересуваха и ма придружиха до единъ километръ вжнъ отъ града. Тамъ въ скали-тѣ, казваха тѣ, въ една малка долина, нарѣчена Каяликъ, извира единъ потокъ изъ една пещера, кой-то прониква доста на далечъ и са свършва въ единъ гйолъ или езеро, по кое-то може да плува единъ корабъ дори и единъ малкъ вапоръ. Азъ любопитствовахъ да видя тази пещера и макаръ че ми приказваха много работи за нея, азъ не вѣрвахъ вече за такива чудесии, но запалихъ свѣщъ и влѣзохъ въ пещера-та.

«Първа измама: пукнатина-та, отдѣ-то падаше вода-та на извора, бѣше шестъ стѣпки висока надъ земя-та, та трѣбваше да са иде на една близка воденица да земемъ една стѣлба за да можемъ да са качимъ по-високо. Колко-то вжрвахме навжтрѣ, толкозъ повече пещера-та са разширочаваше; бистра-та и студена вода течеше бжрзо въ едно мочурливо корито, пжлно съ гуано (бубулечки) и съ прилепи. Моя-та свѣщъ, коя-то едва свѣтеше, не можаше да накара да са размърдатъ тѣзи птици, кои-то са виждаха по нѣколко окачени по стѣни-тѣ на пещера-та. Азъ вжрвахъ все напредъ, потънахъ до колѣне въ вода, на коя-то студенина-та бѣше толкова чувствителна, що-то не можяхъ вече да изтрая. Повжрнахъ са до входа на рѣчено-то езеро, кое-то е едно доста джлбоко вместилище. Прѣувеличения-та на моя показовачъ ми научиха за други прѣувеличения отъ сжщій родъ заблѣжени отъ казване-то на единъ Арапинъ въ Сахара, кой-то разказвалъ на пжтника Леополда (Panet) и го увѣрявалъ за една малка долина, дѣ-то двѣ арабски племена са биле съ копии: «че станало тамъ едно кжрваво езеро, толкова джлго и толкова джлбоко, що-то вие не можете го прѣмина и като са качите на ваший каучуковъ корабъ.»

«За тази измама азъ са утѣшихъ като снехъ плана на една добра римска кула, лѣжаща срѣщу пещера-та, и коя-то познахъ по единъ показалець на друма. Това место нѣма ново име: Турци-тѣ го наричатъ Генуеска кула, Джиневизъ калеси, както и всички други стари развалини. Всичко старо, прѣдъ тѣхни-тѣ очи е Генуеско, като: Джиневизъ пара, Джиневизъ йолъ, и др. Силно-то впечатление, що е оставила власта у тѣхни-тѣ вжображения за стара-та сила на единъ малкъ народъ, кой-то е билъ покрилъ съ вжрдини всички-тѣ крайбрѣжия на Черно море, Кржмъ, дори вжтрѣшня Георгия и Армения! Кога-то послѣ-